

# Modern mandatçylyk

Category: Kitapcy, Medisina, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Modern mandatçylyk MODERN MANDATÇYLYK

Esasy gep sap saglyk-medisinada ýa waksinada däl...

Meniň bar aladam – ýagty gelejegi gurýan intelligensiýanyň wekillerini halas etmek.

Günbataryň her orta atýan zadyny gepsiz-gürrüňsiz kabul etmek häzirkizaman mandatçylygydyr. Bular Atatürke hiç hili düşünmändirler!

Aňsady we aňsatçyllygy halaýan, pekgeligi, kinesi çogup duran ýazyjy we okyjy gatlagy döredildi.

Täze ýazyjy tipi bilmäge-öwrenmäge höwesini ýok, diňe söz oýnadyp şyrrygy çykan zatlary gaýtalamak bilen aňsat ýoly saýlap alýar. Çünki:

Telperde galyp, köpçülige eýermek aňsat, totyguş ýaly gaýta-gaýta käkelän zatlaryňyz size mydama baýrak bolup gelýär. Emma, darbazyk edip akyl ýöretme ýaltalygy wagty gelende akmaklyga sebäp bolýar...

A hakyky ýazyjy diýeniň – okyjysyny kyn ýagdaýda goýýan ýazyjydyr, ol hili pes we aňsat okyjylary edinjek bolmaýar.

Galam işletmek – hereketde bolmakdyr.

Hereket – munuň özi garşylyklaýyn hereketdir, çybygy tersligine бүкүп oýnamakdyr.

Munuň üçin teoriýany bilmeli.

Hamyrmaýasy, prinsipi ýok ýazyjy praktikada öz-özünden ýitip-ýok bolup gidýändir.

Ýok bolmak – mallaşyp, sürä goşulmakdyr.

Süri – soragyň, sowalyň, netijä gelmegiň, özbaşdak çözgüt kabul etmegiň, ýagny, akyl-paýhasyň ölen ýeridir. Bu, çig-çarsy edara maslahatçylygyndan başga zat däl.

Hakykat mydama çuňlukdadyr, ol atylan «guýusynyň» düýbünden çykarylmagyna garaşar ýatar we ony tapmaga-çykarmaga güýç-gaýrat gerek, işeňňirlik gerek. Şonuň üçinem...

Progressiw adam – gözleýän, tapýan, garşylyk görkezip bilýän,

şeýle-de, ýalňyzlyga döş gerip bilýän adamdyr.

Bugün iň uly kemçiligimiz – ýalňyzlykdan, ýeke gal(dyryl)makdan gorkýan galamgäriň ölümidir.

Galam ýöredip bilýän adamlarymyz gep-gybat linçinden çekinip, pandemiýa mysaly başymyzdan inderilen resmi ideologiýanyň dogrusyna dogry-ýalňyşyna ýalňyş diýmäge gorkýar.

Hiç kimse bilen şahsy oňsuzlygym ýok, men diňe hakyky galamgär-progressiw ynsan gözleýärin, tapanynda iň belent mertebä götermekden birjigem gaýra durmaryn...

### • GORKUZYP KÖRLEŞDIRMEK

Hakykat bilen ýüzleşip başaralyň:

Ýokary okuw jaýlary hiç mahalam rewolýusioner düşüňjä öňäýäk bolmadylar. Konserwatiwligi-yzagalaklygy goldadylar, götergilediler.

Bugün agyzlaryndan düşmeýän ylym-bilimi ilkinji bolup terk edenler ýokary okuw jaýlary boldy.

Özüňiz aýdyň, bugün leji çykan sözleri gaýtalaýan, kämilleşmegini bes eden, düşünmegi-düşünjäni unudan, global derman öndüriji şereketleriň-kapitalyň penjesine giren, ep-esli unwanly “ekran fenomeni” alymsumaklaryň aýdýan her sözünü gözüňizi ýumup goldaýarsyňyzmy?

«12-nji sentýabr» harby agdarlyşygynyň önümi bolan Ýokary pedagogik guramasynyň (YÖK) biziň ýurdumyzdaky aňyýet repressiýasy nädip ýatdan çykaryldy? YÖK-na garşy çykyp, amerikan bilim sistemasynyň uçurymlaryny el çarpyp goldamak neneňsi ýaman çaprazlyk!

Kapitalizmiň diregi bolan başlangyç ýokary okuw jaýlary hakykatyny hiç kimse görenokmy?

Pandemiýa döwründe bar bilýän zatlary: sanlary-statistiki görkezijileri çişirip adamlary gorkuzmagy ylym sandylar!

(Ykdysatçy, statistikaçy professor **Genewiewe Briand** 2020-nji ýylyň fewral-sentýabr aýlarynda ABŞ-nyň Saglygy goraýyş ministrliginiň (CDC) web saýtynda berilýän ölüm sanlaryny synlap, kowid-19 ölümleriniň artdyrylyp berilýändigini barada makalalar ýazdy. Bizde munuň mysaly barmy?)

«12-nji sentýabr» agdarlyşygynyň, Turgut Özalyň, AKP-niň FETÖ-nyň biziň jemgyýetimize goýan mirasy:

Bilgini-bilimi ynanja öwürdiler, üstünde jedelleşenoklar.

Biziň isleýänimiz: saglyk-medisinanyň üstünde köptaraplaýyn jedelleşmek. Muny ideologiyadan-syýasatdan aýry göz öňüne getirseňiz, çeňňegi ýuwdanyňyzy bilmän galarsyňyz...

### • **BILGINI-TEORIÝANY BULAM-BUJARLYGA SALMAK**

Nämedir bir zady çişirip görkezmek üçin hökman başga bir zady kiçeltmek gerek.

Adamzady **Frans Kafkanyň “Öwrülmesindäki”** Samsasyna öwürdiler: baş galdyryp bilmeýän, döredip bilme ukyby ýok we diňe ýaşamakdan başga pikiri bolmadyk hammam sakyrtygasy!

Asyl epidemiýa şu, asyl çip dakmak şu – adamy Samsa öwürmek!

Adamlarda durmuşdan doýgunlygy, bizar-peteňligi, ýadawlygy we çäresizligi döredýärler, zyndanam barça kyn meseleleriň hötdesinden şýdip gelinjegine ynanmagymyza garaşýarlar we muňa “ylym” diýýärler.

Problemalara sebäp bolanlaryň derman-waksina mejburyýetine gepsiz-gürrüňsiz, soragsyz-sowalsyz boýun egmegimize garaşýarlar. Ýok. Biz kejeňekligimize tutup, soragymyzy bes etmeris.

Usulyna soraglarymyzy bereris.

Serişdesine soraglarymyzy bereris.

Ykdysady-syýasy ugruna soraglarymyzy bereris.

Hawa, birtaraply gegemoniýa garşy esasy antiwirus – pikirlenmekdir, sorag bermekdir.

Hawa, sanjym (waksinasiýa) önelgesizlik döredýär, aň öndürijiligini-döredijilik ukybyny öldürýär!

Biz bu gezek (mysal üçin) **“sanjymyň sarp edijilik serişdesine öwrülmegine garşy çykýarys”** diýsek, näme diýjek bolýanymyza pisint etmän bolarlar, dessine biziň garşymyza garalama propogandasyna başlaýarlar. Hiç bir babatda waksinanyň üstünde garşylyklaýyn pikir alyşylmagyny islänoklar!

Gynansak-da, «12-nji sentýabryň» jahlylyýet galyndylaryndan goldaw tapýarlar, “waksina duşmanynyň”/ “jady awynyň” ugrunda

pelesañ kakýarlar.

Bir zady bilenoklar:

Ýer ýüzüni zyndana öwürjek bolýanlara garşylyk görkezmämizi hiç haçanam bes etmeris, **“dikme gözegçilere”** boýun egmeris.

Adamy, adamyň mertebesini beýgeltmekden el çekmeris...

“Ylym” ýalanyna duwlanyp, kapitalizmiň eksplutasiýa serişdesine öwrülen saglyga-medisina adamlaryň gaýtadan ynam bildirmegi üçin elimizden gelen tagallany edersis. Biziň bar maksadymyz şudur.

“Ylymy” kapitalizme ýesir düşmegiň tüýsüne öwürlmeginden halas edersis.

Özüni intelligensiýanyň wekili saýýan biri adamzadyň we tebigatyň soňuny getirjek bolýanlaryň adamzadyň halasgäridigine nädip ynanyp bilýärkä? Nirede galdy nazaryýet? Bilgini-teoriýany bulam-bujarlyga salýanlara-da, goşgudyr hekaýa ýazyp wagtyny geçirýänlere-de ýa-da maşgala, garyndaş, tanyş-biliş arkaly çepçi bolanlara-da ahyr bir gün sözümizi diňlederis.

Biz bu beýik ýola ýagty gelejegi berkarar etmek üçin çykdyk, şonuň üçin mandatçylygy asla kabul etmeris.

Soner ÝALÇYN.

«SÖZCÜ» gazetini, 09.12.2020 ý. Publisistika